

Benita Bernedo Lariz Piker

*Mutriku,
Gipuzkoa
(1917-2014)*

Aurkibidea

Biografia

Altzolan jaio zen 1917. urtean baina gaztetatik bizi da Mutrikun, garai hartan Beheko plazan zegoen mezulari lokalera etorri baitzen lanera (hau da, telefonoa hartu, mezuak bidali eta abar). Mutrikuko gizonezko batekin ezkondu eta Ameriketara ibili ondoren, berriro Mutrikura bueltatu ziren. Herrian bizi izan da harrezkero.

Zintak

MUT-020

- **Proiektua:** Mutrikuko kankak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Arrizabalaga, Nerea - Garagarza, Garbiñe
- **Data:** 2008-11-14
- **Iraupena:** 60 min
- **Euskarria:** MiniDV
- **Kodifikatzailea:** Otegi, Aitziber

Pasarteak

1. Telefonista ikasketak Elgoibarren eta Mutrikura lanera

- **Erref:** MUT-020/001
- **Iraupena:** 0:03:19. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:03:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Aparatuak, objektuak

Laburpena:

1917an jaio zen Altzolan. Telefonista ikastera Elgoibarrera joan zen eta titulua atera ondoren Mutrikurako plaza atera eta bertara joan zen bizitzera. Telefonista lanetan beste emakume batekin aritzen zen. Deiak, telegramak etab. hartzen zituen Benitak. Garai hartan ez zegoen aurrerakuntza handirik eta dena eskuz idazten zuten.

2. "Gorrien" aldekoa zelako, lanetik bota

- **Erref:** MUT-020/004
- **Iraupena:** 0:03:26. **Hasi:** 00:07:00. **Bukatu:** 00:10:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Jarrera politikoak » Liskarrak politikan

Laburpena:

Gerra garaian, "Gorrien" aldekoa izateagatik, telefonista-lanetik bota zuten. Amak bankuan egiten zuen lan; eta aita, berriz, ihesi joanda zegoen Frantzian. "Gorriek" dena kontra izaten zuten. Ihesi zebiltzala gertatuak kontatzen ditu.

3. Senarra gerran zegoeneko

- **Erref:** MUT-020/005
- **Iraupena:** 0:03:14. **Hasi:** 00:10:26. **Bukatu:** 00:13:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Senarrak gerran jarraitu zuen, eta Benita Altzolara itzuli zen. Senarra Laredon harrapatuta zegoela, bisitan joan zitzaion trenez.

4. "San Juanenean" apopilo

- **Erref:** MUT-020/009
- **Iraupena:** 0:02:21. **Hasi:** 00:15:46. **Bukatu:** 00:18:07
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Udala
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Mutriku herri txiroa zen, baina Benita eta etxeokak beti ibiltzen ziren ondo jantzita. Benitak irabazitakoa amari ematen zion. "San Juanenean" egon zen apopilo.

5. Mutrikuko Beheko plaza

- **Erref:** MUT-020/010
- **Iraupena:** 0:01:18. **Hasi:** 00:18:07. **Bukatu:** 00:19:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak
- Baserría » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera

Laburpena:

<p>Mutrikuko Beheko plaza deskribatzen du. Merkatua egiten zen eta Benita esnea erostera joaten zen. Baserritarrek esnea eta berdura eramaten zuten saltzeko.</p>

6. Goiko plazako erromeria eta moila ingurua

- **Erref:** MUT-020/011
- **Iraupena:** 0:03:07. **Hasi:** 00:19:25. **Bukatu:** 00:22:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

<p>Igandeetan Goiko plazara joaten ziren lotuan dantza egitera. San Jeronimora ere joaten ziren dantzara. Goizeko seieta moilara jaisten ziren bainua hartzera, baina ez zuten igerian egiten, busti bakarrik. Bainua hartu ondoren lanera joaten zen. Marinelak despeskan aritzen ziren moilan.</p>

7. Konfesatzera joanda gertatua

- **Erref:** MUT-020/012
- **Iraupena:** 0:01:38. **Hasi:** 00:22:32. **Bukatu:** 00:24:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eliza giroko ospakizunak

Laburpena:

12 seme-alaba izan zituen. Konfesatzera joandakoan gertatutako anekdota bat kontatzen du.

8. Senarrarekin Argentinara bizitzera

- **Erref:** MUT-020/016
- **Iraupena:** 0:01:37. **Hasi:** 00:26:38. **Bukatu:** 00:28:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak

Laburpena:

Senarrarekin Ameriketara joan zen haurrak hartuta eta Argentinan lantegi bat zabaldu zuten. Bidaia hartako kontuak kontatzen ditu.

9. 'Los Vasquitos' ezizenez ezagunak Argentinan

- **Erref:** MUT-020/018
- **Iraupena:** 0:01:21. **Hasi:** 00:29:02. **Bukatu:** 00:30:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

<p>Argentinan egon zirenean hemen baino askoz merkeagoa zen hango bizimodua. Los Vasquitos ezizenez deitzen zieten. Bi urte eta erdi egin zituzten Argentinan, gizonari kontratua amaitu zitzaion arte.</p>

10. Arropa eta zoruaren garbiketa

- **Erref:** MUT-020/022
- **Iraupena:** 0:02:50. **Hasi:** 00:33:30. **Bukatu:** 00:36:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura

Laburpena:

<p>Etxean urik ez zuten izaten eta, belauniko jarrita, zinketan ura hartuta egiten zuten garbiketa. Xaboia ordurako bazen. Lurra garbitzeko "arenaketan" aritzen ziren, hondarrarekin lurra garbitzen. Sukaldea deskribatzen du.</p>

11. Errazionamendu garaia

- **Erref:** MUT-020/025
- **Iraupena:** 0:02:32. **Hasi:** 00:37:13. **Bukatu:** 00:39:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Gerratik itzulera

Laburpena:

Gerra garaian errazionamendua ezagutu zuen. Dirurik ez zutenek zorrak apuntatzeko eskatzen zuten dendetan. Latako esnea hartzen zuen umeentzat errazionamenduan. Honen inguruko anekdota bat kontatzen du.

12. Antzezlanak euskaratzen

- **Erref:** MUT-020/027
- **Iraupena:** 0:01:26. **Hasi:** 00:39:50. **Bukatu:** 00:41:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Zinema

Laburpena:

<p>Herritarrek antzerkia egiten zuten; Pakito Txiki izendatzen du. Benitak erdaraz zeuden antzezlanak euskaratu egiten zituen. Umorezko antzerkiak izaten ziren gehienak.</p>

13. Eskola garaian euskaraz egiterik ez

- **Erref:** MUT-020/029
- **Iraupena:** 0:02:38. **Hasi:** 00:43:54. **Bukatu:** 00:46:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Eskolan erdaraz ikasten zuten eta dotrina ere erdaraz ematen zuen parrokoak. Euskaraz hitzik eginez gero belauniko eskuetan liburuak jarrita zigortzen zituzten. Mutrikun zegoela aurrez ikasitako ikasgaiak ez ahazteko San Migelgo eskolan errepasatzen ibili zen.

14. "Txarlotadak"

- **Erref:** MUT-020/034
- **Iraupena:** 0:01:12. **Hasi:** 00:51:00. **Bukatu:** 00:52:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Zinema

Laburpena:

"Txarlotadak" zer ziren azaltzen du.

15. Buenos Aires hotela eta turista mugimendua

- **Erref:** MUT-020/038
- **Iraupena:** 0:02:08. **Hasi:** 00:58:22. **Bukatu:** 01:00:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Bideak
- Aisia » Oporrak

Laburpena:

Garai hartako bideak gurdi-bideak ziren. Etxe ingurua deskribatzen du. Samikoian "Buenos Aires" Hotela izendatzen du. Kanpotar jende ugari, tartean ezagunak, joaten ziren hotelera eta baita kondearen senitartekoak ere.

16. Nobiotako kontuak

- **Erref:** MUT-020/039
- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 01:00:30. **Bukatu:** 01:02:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea

Laburpena:

Mutil-laguna non ezagutu zuen eta harekin nola hasi zen kontaktzen du.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2025-11-21

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com